

Έχουμε χάσει την μπάλα...

10/Mai/2019 00:02

Του Κώστα Στούπα

Έχουμε χάσει τη μπάλα....

Έχουμε ξαναγράψει στη στήλη πως είθισται το πλέον πιθανό σενάριο για το μέλλον να είναι αυτό που σήμερα μοιάζει το πλέον απίθανο. Μερικοί εξ όσων έχουν εμπειρία πάνω από 20 χρόνια στις αγορές, ίσως το έχουν αντιληφθεί και το συμπεριλαμβάνουν ως παράμετρο στους μακροπρόθεσμους σχεδιασμούς τους.

Το 2005 ή έστω το 2009 μετά το μνημιώδες διεθνές κραχ του 2008, ήταν απίθανο κάποιος να προβλέψει πως σε μια πενταετία περίπου Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ στην Ελλάδα θα άθροιζαν μαζί περί το 31% ή πως η περιθωριακή Χρυσή Αυγή θα έμπαινε στη Βουλή και θα γινόταν τρίτο κόμμα;

Μπορούσε πριν δέκα χρόνια να φανταστεί κάποιος πως το 2015 θα γινόταν κυβέρνηση το πολιτικό "τσίρκο" των περιθωριακών αριστεριστών, με τον Λαφαζάνη να κάνει υποκλίσεις στο αφεντικό μιας ρωσικής εταιρείας στο Μαξίμου, τον Βαρουφάκη (με σηκωμένο τον γιακά δίκην Ποπ-σταρ...) να παραδίδει διαλέξεις στο Γιούρογκρουπ;

Μήπως φανταζόταν κάποιος τον απίθανο κ. Τσίπρα να εκλιπαρεί ως πρωθυπουργός στην Αγία Πετρούπολη τον Πούτιν να εξασφαλίσει ένα "ασφαλές λιμάνι" για την Ελλάδα, η οποία ετοιμαζόταν να τυπώσει δραχμές και να σαλπάρει από τη Δύση;

Το 2015 δεν θα μπορούσε κάποιος να φανταστεί πως το 2018 ο Τσίπρας θα έχαιρε της εμπιστοσύνης των πλέον συντηρητικών κύκλων της Δύσης και θα έκανε κρυφά διακοπές στα γιοτ της πλουτοκρατίας με τη αφέλεια πως δεν θα βρισκόταν κάποιος να τον φωτογραφίσει.

Θα μπορούσε κάποιος να προβλέψει πως ο Πέτρος Κόκκαλης θα ήταν υποψήφιος της αριστεράς με συνθήματα ενάντια στην πλουτοκρατία και τη διαπλοκή;

Μπορούσε κάποιος πριν δέκα χρόνια να φανταστεί πως ένας γραφικός πλούσιος, γνωστός στο ευρύ κοινό από φθηνά τηλεοπτικά ριάλιτι θα γινόταν πρόεδρος των ΗΠΑ, ο οποίος θα κυβερνά μέσω Twitter αιφνιδιάζοντας καθημερινά το υπουργείο Εξωτερικών και το Πεντάγωνο;

Όλα αυτά συμβαίνουν γιατί ζούμε σε μια περίοδο τεκτονικών γεωπολιτικών, τεχνολογικών, κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών ανατροπών. Η τεχνολογία έχει διαβρώσει το κύρος της εξουσίας υποβαθμίζοντας λόγω εκμηδένισης της απόστασης τους σοβαρούς και αναβαθμίζοντας γελοίους...

Επιπλέον, η Κίνα αναδύεται, οι ΗΠΑ υπόκεινται τους τριγμούς της προσαρμογής στα νέα δεδομένα, η Ευρώπη πρέπει στα επόμενα δυο-τρία χρόνια να αποφασίσει αν θα ενωθεί ή θα διαλυθεί μεταβαλλόμενη σε πεδίο ανταγωνισμού των μεγάλων δυνάμεων.

Στην οικονομία η Δύση αντί να κάνει μεταρρυθμίσεις τα τελευταία χρόνια προκειμένου να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα και να συνεχίσει να ηγείται των παγκόσμιων εξελίξεων, προτίμησε να αντιμετωπίσει τα προβλήματα τυπώνοντας χρήματα, με τα οποία εισήγαγε φθηνά προϊόντα που κατασκεύαζαν οι "δουλοπάροικοι" που άφησε πίσω η κομμουνιστική δικτατορία του Μάο.

Το αποτέλεσμα είναι η "φούσκα" του χρέους, οι πληθυσμοί που ζουν με επιδόματα (όπως η πλέμπα της Ρώμης της εποχή της ρωμαϊκής παρακμής...) και μοιραία η πολιτική-κοινωνική σύγχυση και η παρακμή που συνεπάγεται αυτός συβαριτισμός*.

Το ερώτημα που προκύπτει είναι αν το κραχ του 2008 το οποίο θεωρείται το επίκεντρο του πολιτικού και οικονομικού σεισμού που ακολούθησε ήταν ο κυρίως σεισμός ή μια προσεισμική δόνηση.

Τιθα ακολουθήσει το επόμενο κραχ για το οποίο η αύξηση του χρέους και οι νομισματικές αλχημείες με τις ποσοτικές χαλαρώσεις έχουν πολλαπλασιάσει τα περιθώρια έντασης;

Υπό αυτές τις συνθήκες το αποτέλεσμα των Ευρωεκλογών στο τέλος του μήνα έχει σημασία γιατί αποτελεί ένα δείγμα των συσχετισμών που βρίσκονται υπό διαμόρφωση, τόσο στην Ελλάδα όσο και τη Ευρώπη.

Στην επόμενη κρίση θα δοκιμαστούν οι αντοχές μεγάλων οικονομιών όπως των ΗΠΑ, της Γερμανίας και της Κίνας. Θα δοκιμαστούν οι αντοχές της Ε.Ε. και καιροσκοπικών μεσαίων δυνάμεων όπως η Ρωσία και η Τουρκία.

Οικονομίες όπως της Ελλάδας και του υπόλοιπου Νότου της Ευρώπης είναι φυσικό να υποστούν ισχυρούς κλυδωνισμούς, μόλις αυξηθεί η αποστροφή προς το ρίσκο στο σύμπλεγμα των συγκοινωνούντων δοχείων των διεθνών αγορών.

Υπό το πρίσμα αυτών των δεδομένων πράγματι είναι δύσκολο κάποιος να εκτιμήσει πως θα είναι ο κόσμος σε 5 ή 10 χρόνια και ποια θα είναι η κατάσταση και η θέση χωρών όπως η Ελλάδα σ'

αυτόν.

Όλες οι ενδείξεις συγκλίνουν πως ο συβαριτισμός έχει αμβλύνει την κριτική ικανότητα και τη διάθεση για υπεύθυνη στάση. Το κράτη Πρόνοιας δημιούργησαν κοινωνίες με συμπεριφορές κακομαθημένων ανηλίκων.

Όποτε συμβαίνει αυτό στην ιστορία είναι κάποιο ισχυρό σοκ που αφυπνίζει την ανθρωπότητα από το λήθαργο.

**Συβαριτισμός*

Οι Συβαρίτες (οι κάτοικοι της Σύβαρις στην Κάτω Ιταλία τον 8 π.Χ αιώνα), λόγω της οικονομικής αφθονίας ήταν γνωστοί, για τον τρυφηλό τρόπο ζωής τους και αγαπούσαν υπερβολή και την πολυτέλεια. Ο μαλθακός τρόπος ζωής και η υπερβολική ασφάλεια του οδήγησαν στην αλαζονεία και την αμετροέπεια γεγονός που τους κατέστρεψε. Ο Ηρόδοτος αναφέρει κάπου πως οι Συβαρίτες είχαν σκοτώσει όλα τα κοκάρια προκειμένου να μην τους ξυπνούν. Επίσης είχαν απαγορέψει πολλές παραγωγικές εργασίες γιατί ενοχλούσε ο θόρυβος κατά τη εκτέλεσή τους.

Το 510 π.Χ. η Σύβαρις βρέθηκε σε πόλεμο με τον Κρότωνα και εξαφανίστηκε μέσα σε μία μέρα. Δεν έμεινε κανένα ίχνος της πέρα από τις διηγήσεις.

kostas.stoupas@capital.gr

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)